Комунальний заклад Сумської обласної ради
«Сумський фаховий медичний коледж»

Циклова комісія предметів профільної середньої освіти та освітніх компонентів, що формують загальні компетентності

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи
_____Людмила ЛЯШЕНКО
01 вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ`ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
на 2026/2027 навчальний рік

Назва навчальної дисципліни	**Основи правознавства**
Галузь знань	**I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення**
Спеціальність	**I5 Медсестринство**
Освітньо-професійна програма	**Лікувальна справа** **Сестринська справа**
Форма навчання	**денна/вечірня**
Освітньо-професійний ступінь	**фаховий молодший бакалавр**
Обсяг кредитів ECTS	**1,5**
Загальна кількість годин	**45**
Розробник:	**Наталія ЗАЇКА**

Робочу програму розглянуто та схвалено
на засіданні ЦК ППСО ОКЗК
протокол від 01.09.2026 № 1

Голова ЦК **Людмила НОСЕНКО**

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи правознавства»

Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь, форма навчання		
Галузь знань	**І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення**	
Спеціальність	**І5 Медсестринство**	
Освітньо-професійна програма	**Лікувальна справа** **Сестринська справа**	
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр	
Форма навчання	денна\вечірня	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов`язкова	
Обсяг кредитів ECTS	1,5	
Загальна кількість годин	45	
аудиторних	30	
Із них:	*лекції*	30
	семінарські заняття	-
	практичні заняття	-
	лабораторні заняття	-
Самостійна робота здобувача освіти, у тому числі індивідуальна робота	15	
Підготовка та проведення екзамену	-	
Кількість модулів		
Форма підсумкового контролю	Диф.залік	
Найменування показників навчальної дисципліни		
Навчальний рік підготовки	2026/2027 навчальний рік	
Термін вивчення дисципліни	2-М, 2-Мв – ІІІ семестр 1-Фа – ІІ семестр	

Структура навчальної дисципліни та розподіл годин за семестрами відповідно до робочого навчального плану

Курс	***Семестр***	***Види занять***				***Підготовка та проведення екзамену***	***Семестровий контроль***
		Всього	***Лекції***	***Практичні / Лабораторні***	***Самостійна робота***		
І та ІІ курс	ІІ, ІІІ	45	30	-	15	-	Диф.залік

ОК 3 Основи правознавства для здобувачів освіти на основі повної загальної середньої освіти вивчають протягом І курсу, форма семестрового контролю – диференційний залік. Загальний обсяг кредитів ECTS (1,5 кредити), загальна кількість годин (45 годин), з них аудиторної роботи – 30 год: лекції – 30 год та самостійної роботи – 15 год.

ІІ. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є: набуття здобувачем освіти компетенції, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності майбутніх медичних працівників, як фахівців, засвоєння здобувачами освіти основних теоретичних положень і понять національного права України, розуміння ними Конституції та чинного законодавства України, закономірностей побудови правової держави, формування в них високого рівня правової свідомості та правової культури, вміння тлумачити і правильно застосовувати нормативно-правові акти у практичній медичній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти, вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі

Основними завданнями вивчення дисципліни є: надати здобувачам освіти систематичні знання з юридичних наук. Засвоєння специфічної фахової термінології, певного правового мінімуму знань з конституційного, цивільного, сімейного, трудового, адміністративного, кримінального, медичного права України — неодмінна передумова майбутньої професійної діяльності фахівця в обставинах сучасного економічного життя.

Після вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні знати:

1) головні загальнотеоретичні поняття галузей цивільного, трудового, сімейного, адміністративного, господарського та карного права, їх тлумачення та категорії;
2) завдання, мету та основні положення (принципи), відповідно до яких здійснюються цивільні, трудові, сімейні, адміністративні, господарські, медичні та карні правовідносини в Україні;
3) основні правила та процедури прийняття рішень та складання для їх закріплення відповідних документів з усіх питань, що виникають під час їх розгляду.

Здобувачі освіти повинні вміти:

1) своєчасно та правильно виявляти, перевіряти та оцінювати докази та фактичні обставини, які виникають у процесі практичної роботи та життя;
2) правильно вибирати та аналізувати правові норми в процесі їх фактичного застосування;
3) приймати законні, обґрунтовані та доцільні рішення з усіх питань, які виникають повсякденно в реальному житті;
4) набути твердих навичок з використання отриманих знань у стандартних ситуаціях — під час виконання вправ, розв’язання задач, аналізу навчальних тестів, що дасть змогу орієнтуватися в реальних життєвих ситуаціях і приймати правильні рішення

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

1) значення правознавства в розвитку науки, зокрема медицини;
2) формування і розвиток державно-правової думки в Україні;

3) основні сучасні концепції права;

4) зміст правових положень, які формують правовий стан людини і громадянина в державі.

III. Компетентності та очікувані результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна «Основи правознавства». Згідно з освітньо-професійними програмами **Лікувальна справа та Сестринська справа** дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти наступних компетентностей:

Компетентність	**Знання** **Зн1.** Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань	**Уміння/навички** **Ум1**. Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання **Ум2**. Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних **Ум3.** Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті	**Комунікація** **К1**. Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання **К2.** Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності	**Автономія та відповідальність** **АВ1.** Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін **АВ2.** Покращення результатів власної діяльності і роботи інших **АВ3.** Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії
Інтегральна компетентність				
Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях				
Загальні компетентності				
✓ ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1	АВ2
✓ ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на	Зн1	Ум1, Ум2	К1	АВ2

основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.				
ЗК 3 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем	Зн1		К1, К2	АВ2
ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2
ЗК 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	Зн1		К2	АВ1
ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ2
Спеціальні компетентності				
СК 1 Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3
СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на	Зн1	Ум1, Ум2	К2	АВ1, АВ2

засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно просвітницьку роботу				
СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2
СК 8 Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.	Зн1	Ум1, Ум2	К1, К2	АВ1, АВ2
СК 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1	АВ1, АВ2

СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2

Результати навчання. Інтегративні кінцеві результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Основи правознавства», які визначені освітньо-професійними програмами **Лікувальна справа, Сестринська справа** підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності **І5 Медсестринство** є:

- ✓ РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.
- ✓ РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.
- ✓ РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.
- ✓ РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно правовими документами
- ✓ РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей
- ✓ РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.

IV. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Самостійна робота
1	Основи теорії держави і права України. Право, мораль, медична етика та деонтологія	2	1
2	Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта	2	2
3	Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я	4	1
4	Основи цивільного права і цивільного процесу. Цивільно-правовий статус медичного працівника	4	1
5	Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників	2	1
6	Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я	2	1
7	Основи сімейного права. Медико-правові проблеми штучного запліднення	2	2
8	Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення	4	1
9	Основи фінансового права України. Державна система медичної допомоги, її фінансування	2	1
10	Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності	2	2
11	Основи екологічного права та завдання санітарно-епідеміологічного нагляду в галузі охорони навколишнього середовища	2	2
12	Диференційований залік	2	-
	Усього	**30**	**15**

V. Теми лекцій

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Основи теорії держави і права України. Право, мораль, медична етика та деонтологія	2
2	Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта	2
3	Основи адміністративного права України.	2
4	Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я	2
5	Основи цивільного права і цивільного процесу.	2
6	Цивільно-правовий статус медичного працівника	2
7	Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників	2
8	Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я	2
9	Основи сімейного права. Медико-правові проблеми штучного запліднення	2
10	Основи права соціального захисту.	2
11	Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення	2
12	Основи фінансового права України. Державна система медичної допомоги, її фінансування	2
13	Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності	2
14	Основи екологічного права та завдання санітарно-епідеміологічного нагляду в галузі охорони навколишнього середовища	2
15	Диференційований залік	2
	Усього	**30**

VI. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин	Форма контролю
1.	Основи теорії держави і права України. Право, мораль, медична етика та деонтологія	1	Аналіз ситуації, підготовка презентацій
2.	Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта	2	Кейс-завдання, підготовка презентації
3.	Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в охороні здоров'я	1	Складання таблиці, роз'язання ситуаційних задач
4.	Основи цивільного права і цивільного процесу. Цивільно-правовий статус медичного працівника	1	Аналіз ситуацій
5.	Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників	1	Аналіз робочого часу, ситуаційна задача
6.	Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я	1	Написати аналіз ст. 42 ККУ
7.	Основи сімейного права. Медико-правові проблеми штучного запліднення	2	Характеристика правової колізії
8.	Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення	1	Аналіз програми «доступні ліки», ситуаційна задача
9.	Основи фінансового права України. Державна система медичної допомоги, її фінансування	1	Аналіз бюджетного законодавства, ситуаційна кейс-задача
10.	Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності	2	Зробити порівняльний аналіз
11.	Основи екологічного права та завдання сан.-епідеміологічного нагляду в галузі охорони навколишнього середовища	2	Ситуаційна задача
	Усього	**15**	

VII. Зміст програми

ЛЕКЦІЇ

Тема 1. Основи теорії держави і права України. Право, мораль, медична етика та деонтологія

Передумови виникнення держави і права в Україні. Теорії походження держави. Відмінності держави від соціальної організації первісного суспільства. Держава: поняття, ознаки та функції. Правова держава: поняття та ознаки. Право: поняття, ознаки та суть. Мораль і право в системі соціальних норм. Норми права та структура норми права. Джерела (форми) права. Система права. Правова система. Правові відносини: поняття, склад, види. Правопорушення та юридична відповідальність. Зв'язок лікарської етики та медичної деонтології з правовою культурою. Правова культура медичного працівника. Правове виховання: поняття, ознаки, функції.

Тема 2. Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта

Конституційне право: поняття, предмет, метод. Визначення поняття "конституція", її політичне та юридичне значення. Структура Конституції України. Державні символи України. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні. Громадянство України як постійний зв'язок особи і держави. Права та обов'язки медичних працівників. Визначення поняття "пацієнт". Права пацієнта.

Тема 3. Основи адміністративного права України

Адміністративне право: поняття, предмет і джерела. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Система органів державного управління. Адміністративне правопорушення: поняття, ознаки, склад. Види адміністративних стягнень. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Система органів державного управління. Адміністративне правопорушення: поняття, ознаки, склад. Види адміністративних стягнень.

Тема 4. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я

Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я. Адміністративна відповідальність медичних працівників. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників. Основні принципи накладання дисциплінарного стягнення у сфері медичної діяльності. Адміністративна відповідальність медичних працівників. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників.

Тема 5. Основи цивільного права і цивільного процесу

Поняття про сучасне цивільне право України. Цивільне законодавство. Суб'єкти та об'єкти цивільного права. Спадкування за законом і за заповітом. Секретний заповіт. Поняття про юридичну особу. Юридичні особи в системі

охорони здоров’я. Страхова медицина. Суб’єкти та об’єкти цивільного права. Спадкування за законом і за заповітом. Секретний заповіт.

Тема 6. Цивільно-правовий статус медичного працівника

Цивільно-правовий статус медичної сестри. Відповідальність у цивільному праві, її підстави. Цивільно-правова відповідальність медичних працівників. Мораль та шкода. Принципи компенсації моральної шкоди у сфері медичної діяльності. Юридичні особи в системі охорони здоров’я. Цивільно-правовий статус медичного працівника. Цивільно-правова відповідальність медичних працівників.

Тема 7. Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників

Трудове право: поняття, предмет і система. Джерела трудового права. Кодекс законів про працю. Колективний та трудовий договори, порядок укладання. Оформлення трудових відносин з медичним персоналом. Переміщення та переведення на інше робоче місце в галузі охорони здоров’я. Відсторонення від роботи медичних працівників. Робочий час, його види. Тривалість робочого часу в закладах охорони здоров’я. Час відпочинку, його види. Оплата праці працівників охорони здоров’я в разі відхилення від нормальних умов праці. Матеріальна відповідальність у закладах охорони здоров’я. Охорона праці в закладах охорони здоров’я. Юридична відповідальність медичних працівників за порушення законодавства про охорону праці.

Тема 8. Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров’я

Кримінальне право: поняття, предмет і завдання. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Злочини: поняття, ознаки, класифікація. Покарання. Система та види покарань. Злочини в системі охорони здоров’я. Примусові заходи медичного характеру та примусове лікування. Кримінально-правові наслідки евтаназії. Злочини проти життя і здоров’я особи. Злочини проти здоров’я населення: поняття та види.

Тема 9. Основи сімейного права. Медико-правові проблеми штучного запліднення

Сімейне право: поняття, предмет, система та принципи. Загальна характеристика Сімейного кодексу України. Шлюб: поняття, порядок і умови укладання. Шлюбний договір: поняття та алгоритм складання шлюбного договору. Права та обов’язки подружжя, батьків і дітей. Право спільної сумісної власності на майно жінки та чоловіка, які не перебувають у шлюбі. Підстави й порядок припинення шлюбу. Роль медичних працівників у правовому та

медичному регулюванні сімейних відносин. Медико-правові проблеми штучного запліднення. Шляхи правового захисту сім'ї державою.

Тема 10. Основи права соціального захисту

Право соціального забезпечення: поняття, предмет, метод і система. Конституція України про соціальний захист і соціальне забезпечення громадян. Види соціального забезпечення. Порядок встановлення груп інвалідності.

Тема 11. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення

Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Медичне обслуговування — одна із форм соціального забезпечення. Види державних пенсій. Допомоги: поняття і види.

Тема 12. Основи фінансового права України. Державна система медичної допомоги, її фінансування

Фінансове право України: поняття і предмет правового регулювання. Бюджет і бюджетна система. Система оподаткування в Україні. Благодійні надходження: основні поняття та види. Державна система медичної допомоги, її фінансування. Фінансування системи охорони здоров'я. Розвиток лікувальних закладів усіх форм власності.

Тема 13. Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності

Господарське право України: поняття і предмет правового регулювання. Господарський кодекс України. Підприємницька діяльність в Україні. Види підприємницької діяльності. Приватна медична практика як вид спеціальної медичної діяльності. Припинення приватної медичної практики.

Тема 14. Основи екологічного права та завдання санітарно-епідеміологічного нагляду в галузі охорони навколишнього середовища

Екологічне право: поняття, предмет і джерела. Об'єкти екологічного права. Правове забезпечення екологічної безпеки. Екологічна експертиза. Роль санітарно-епідеміологічного нагляду. Юридична відповідальність у галузі екології.

Тема 15. Диференційований залік

Повторення матеріалу теми 1-14, складання диференційованого заліку

VIII. Форми та методи контролю

Освітній процес у коледжі з дисципліни «Основи правознавства» передбачає такі види контролю якості навчальних досягнень: поточний та семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється з метою виявлення рівня засвоєння здобувачем освіти змісту навчальної програми.

Поточний контроль здійснюється впродовж семестру під час проведення занять.

У процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача освіти над досліджуваним матеріалом: повнота виконання завдань, рівень засвоєння навчальних матеріалів, робота з додатковою літературою, вміння й навички індивідуальних і групових презентацій, дослідницької роботи.

Поточний контроль реалізується у формі усної або письмової відповіді.

Види поточного контролю:

- індивідуальний або групове опитування;
- індивідуальна або групова презентація (представлення виконаного завдання);
- аналіз ділових ситуацій (аналіз ситуації, поданої у вигляді текстового, графічного або усного матеріалу, відеофільму; аналіз варіантів вирішення проблеми, вибір оптимального варіанту);
- тести;
- підготовка повідомлень та проектів з різних тем;
- складання портретів особистостей;

Оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти, яка передбачена в тематичному плані поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті, або ж контролюється під час підсумкового контролю.

Форма ***підсумкового контролю*** успішності навчання – диференційований залік, що дозволяє оцінити якість виконання здобувачем освіти програми підготовки з дисципліни «Основи правознавства» за відповідною оцінкою. Диференційований залік передбачає обов'язкову присутність здобувача.

Диференційований залік з дисципліни проводиться після закінчення її вивчення на останньому занятті). У разі невиконання завдань поточного контролю з об’єктивних причин, здобувач освіти має право скласти їх до початку екзаменаційної сесії. Час та порядок складання визначає викладач.

IX. Перелік питань до диференційованого заліку

1. Що таке держава?
2. Які причини й закономірності виникнення держави та права?
3. У чому полягають переваги й недоліки основних теорій походження держави?
4. Як співвідносяться соціальна, політична й державна влада?
5. Яке місце посідає держава у політичній системі?
6. Охарактеризуйте основні ознаки держави.
7. Які види державних органів існують в Україні?
8. У чому полягають основні проблеми формування громадянського суспільства й правової держави в Україні?
9. Що таке право?
10. Яке місце посідають норми права в системі соціальних норм?
11. У чому полягає відмінність права від моралі?
12. Яка система влади діє в сучасній Україні? Охарактеризуйте її основні елементи та функції.
13. Як можна визначити поняття: “законність”, “правові відносини”, “юридичний факт”, “правопорушення”, “юридична відповідальність”?
14. Як ви розумієте поняття “лікарська етика” та “медична деонтологія”?
15. У чому полягає суть правової і політичної культури медичного працівника?
16. Які основні ознаки та юридичні властивості Конституції України?
17. Яку структуру має Конституція України?
18. Які державні символи має Україна?
19. Які документи підтверджують громадянство України?
20. Які права та обов’язки людини і громадянина передбачені Конституцією України?
21. Які органи уповноважені вирішувати питання громадянства?
22. Дайте характеристику джерел конституційного права України.
23. Кому належить право визначати і змінювати конституційний лад в Україні?
24. За яких умов громадяни України мають право безоплатно здобувати вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах?
25. Охарактеризуйте права та обов’язки медичних працівників.
26. Дайте визначення поняття “пацієнт” і перерахуйте права пацієнтів за законодавством України.
27. Дайте визначення адміністративного права.
28. Що являє собою предмет адміністративного права?
29. Охарактеризуйте джерела адміністративного права. У чому їх особливості?
30. Державне управління як вид соціального управління: поняття, ознаки, принципи.
31. Форми і методи державного управління.
32. Поняття, види, правові засади державної служби в Україні.
33. Дайте визначення адміністративного правопорушення.

34. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності.

35. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх у віці від 16 до 18 років.

36. Які органи уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення?

37. Які існують види відповідальності медичних працівників за вчинені правопорушення?

38. Охарактеризуйте управління санітарно-епідеміологічним наглядом.

39. Охарактеризуйте систему цивільного законодавства.

40. Дайте характеристику Цивільному кодексу України.

41. Охарактеризуйте предмет і метод цивільного права.

42. Коли має місце спадкоємство за законом, а коли за заповітом?

43. Хто може бути спадкоємцем?

44. Черговість спадкоємців за законом до спадкування.

45. Що таке юридична особа і які ознаки їй властиві?

46. Чим філія юридичної особи відрізняється від її представництва?

47. Охарактеризуйте цивільно-правовий статус сімейного лікаря та медичної сестри.

48. Поясніть, у чому полягає особливість страхової медицини.

49. Дайте визначення та розкрийте суть цивільно-правової відповідальності у сфері медичної діяльності.

50. Що являє собою зміст трудового договору?

51. У чому полягають відмінності переведення на іншу роботу від переміщення?

52. У чому полягають відмінності скороченого та неповного робочого часу?

53. У яких випадках щорічна відпустка має бути перенесена за вимогою працівника?

54. Назвіть методи забезпечення трудової дисципліни.

55. Які категорії працівників несуть спеціальну дисциплінарну відповідальність?

56. Порівняйте матеріальну відповідальність за трудовим правом і майнову відповідальність за цивільним правом.

57. Визначте сторони колективних трудових спорів (конфліктів).

58. Назвіть організаційно-правові форми соціального захисту.

59. Які пенсійні виплати призначаються за рахунок Пенсійного фонду України?

60. Розкрийте поняття, системута завдання кримінального права України.

61. Дайте загальну характеристику Кримінального кодексу України.

62. Дайте визначення поняття “злочин”. Вкажіть його види.

63. Розкрийте поняття та елементи складу злочину.

64. Дайте визначення поняття “покарання”. Вкажіть його види.

65. У чому полягають особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх?

66. Розкрийте поняття “стадії вчинення злочину”, їх види і значення.

67. Дайте визначення співучасті у злочині.

68. Вкажіть та охарактеризуйте обставини, що виключають злочинність

діяння.

69. Розкрийте поняття множинності злочинів та його форм.

70. Дайте визначення понять “шлюб” і “сім’я”.

71. Які перешкоди встановлені законодавством до вступу в шлюб?

72. Визначіть поняття та предмет правового регулювання сімейного права України.

73. Що слід розуміти під сім’єю за сімейним законодавством?

74. Перерахуйте права та обов’язки подружжя?

75. Назвіть основні права та обов’язки матері, батька і дитини.

76. Визначте зміст шлюбного договору. Які питання не можуть бути предметом шлюбного договору?

77. На які предмети (речі, майно) чоловік і дружина мають право особистої приватної власності, а на які — право сумісної власності?

78. Який порядок припинення шлюбу?

79. Які форми правового захисту дітей вам відомі?

80. Охарактеризуйте медико-правові проблеми штучного запліднення.

81. Що таке право соціального захисту?

82. Які Ви знаєте джерела права соціального захисту?

83. Які Ви знаєте види соціального забезпечення?

84. Назвіть основні права та обов’язки громадян у галузі охорони здоров’я.

85. Які Ви знаєте нормативно-правові акти, що спрямовані на забезпечення прав громадян на охорону здоров’я і медико-санітарне обслуговування?

86. У яких випадках призначають пенсії за вислугу років?

87. У чому полягає державний захист сім’ї та дитинства?

88. Які види пенсій належать до категорії обов’язкових?

89. Охарактеризуйте допомоги та їх види.

90. Що є предметом вивчення фінансового права?

91. Що таке бюджетний процес?

92. Показники яких бюджетів входять до зведеного бюджету України?

93. Які установи чи організації повністю утримуються за рахунок державного чи місцевого бюджету?

94. Охарактеризуйте державну систему медичної допомоги.

95. Особливості фінансування медичної галузі.

96. Приватна медицина та її суть.

97. Дайте визначення господарського права.

98. Дайте загальну характеристику Господарського кодексу.

99. Охарактеризуйте джерела підприємницького права.

100. Назвіть види підприємницької діяльності.

101. Назвіть принципи підприємницької діяльності.

102. Які види підприємств можуть бути утворені в Україні?

103. Які ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики?

104. Перерахуйте кваліфікаційні вимоги до суб’єктів господарювання, які здійснюють медичну практику.

105. Обґрунтуйте спеціальні та особливі вимоги до суб’єктів господарювання, що здійснюють медичну практику.

106. Що є предметом екологічного права?

107. Охарактеризуйте екологічні права та обов’язки громадян.
108. Які об’єкти екологічного права ви знаєте?
109. Охарактеризуйте правове забезпечення екологічної безпеки.
110. Які існують види екологічної експертизи?
111. Які завдання санітарно-епідеміологічного нагляду?
112. Що є основою юридичної відповідальності в галузі екології?

X. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка «відмінно» ставиться, коли здобувач освіти виявляє глибокі і міцні знання навчального матеріалу в обсязі робочої програми дисципліни, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий із основною, а також додатковою літературою з навчальної дисципліни. Володіє уміннями та компетенціями – загальними та фаховими, передбаченими освітньо-професійною програмою. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 90 - 100% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «добре» ставиться, якщо здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу. Вміє застосовувати набуті знання та вміння для розв’язання практичних завдань, але допускає окремі неточності. У відповіді простежується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною. Здобувач виявляє ґрунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 75 - 89% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «задовільно» ставиться, якщо здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях спирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Відповіді не відображають самостійного розуміння теми. Не завжди робить правильні логічні висновки й узагальнення. Намагається оволодіти уміннями та компетенціями – загальними та фаховими, передбаченими освітньо-професійною програмою. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 55 - 74 % від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «незадовільно» ставиться, якщо здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у освітньому процесі є пасивною, відповіді в більшості є неправильними або

дуже поверховими, не здатний відтворювати практичні навички або допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта. При тестовому контролі дає правильні відповіді менше ніж на 55 % від загальної кількості тестових завдань. Здобувач освіти повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни.

XI. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література:

1. Братанюк Л.Є. Основи права і законодавства в охороні здоров'я: підручник. – К.: Медицина, 2010. – 544 с.
2. Конституція України від 28 червня 1996 року.

Електронні ресурси:

1. https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index